

Försäkringar på arbetsmarknaden enligt lag och kollektivavtal 2008

– vid medlemskap i ett
arbetsgivarförbund inom
Svenskt Näringsliv

Svenskt Näringsliv Försäkringsinformation

FÖRSÄKRINGAR PÅ ARBETSMARKNADEN, MARS 2008

SVENSKT NÄRINGSLIV
CONFEDERATION OF SWEDISH ENTERPRISE

Försäkringar på arbetsmarknaden enligt lag och kollektivavtal 2008

– vid medlemskap i ett
arbetsgivarförbund inom
Svenskt Näringsliv

Välkommen till Svenskt Näringsliv Försäkringsinformation. Du har alltid nära till oss.

Svenskt Näringsliv Försäkringsinformation erbjuder företag som tecknat eller avser teckna avtalsförsäkringar konsultation, information och utbildning avseende dessa försäkringar. Avtalsförsäkringarna har sin grund i kollektivavtal mellan Svenskt Näringsliv och LO respektive Svenskt Näringsliv och PTK.

Information och utbildning ges i form av regionala konferenser, kurser och företagsanpassad information. Även konsultation avseende egna företagares personliga försäkringsskydd lämnas.

Kontakta Svenskt Näringsliv Försäkringsinformation vid

- tecknande av avtalsförsäkringar
- frågor om lag- och avtalsbundna försäkringar
- jämförelse mellan olika försäkringslösningar
- information om försäkringar i det egna företaget
- genomgång och hjälp till egna företagare vid köp av försäkringsskydd
- behov av kontaktperson gentemot de försäkringsbolag som har uppdraget att sköta avtalsförsäkringarna
- övertalighetsproblem och alternativa försäkringslösningar
- anordnande och genomförande av intern försäkringsutbildning.

Förutom denna skrift ger vi ut "Försäkringar på arbetsmarknaden enligt lag och kollektivavtal", och "Företagarens försäkringsskydd". Skrifterna kan kostnadsfritt beställas från vår hemsida

www.svensktnaringsliv.se/forsakring. Ytterligare information som finns på hemsidan är "Verktyg för arbetsgivare" som innehåller olika interaktiva hjälpmedel. Exempel på hjälpmedel är "Försäkringsinformation för medarbetare".

Vi har gedigen erfarenhet av och kunskap om social- och avtalsförsäkringar samt individuella försäkringar. Kontakta gärna någon av våra regionala konsulter. Adresser och telefonnummer finns i slutet av skriften.

Välkommen!

Förkortningar

FÖRSÄKRINGSFÖRMÅNER, LAGAR M M

AFA-försäkringarna	En gemensam beteckning för AGB, AGS, TGL och TFA
AFL	Lagen om allmän försäkring
AGB	Avgångsbidrag (för arbetare)
AGE	Avgångsersättning (för tjänstemän)
AGS	Avtalsgruppsjukförsäkring
ALF	Lagen om arbetslöshetsförsäkring
ASL	Avtalspension SAF-LO
ATP	Allmän tilläggspension
ITP	Industrins och handelns tilläggspension för tjänstemän
ITPK	ITP-kompletterande ålderspension
LAF	Lagen om arbetsskadeförsäkring
LFU	Läkekostnadsförsäkring vid utlandstjänstgöring
LIP	Lagen om inkomstgrundad ålderspension
SJI	Sjukpenninggrundande inkomst
sjLL	Lagen om sjuklön
STP	Särskild tilläggspension (t o m 1995)
TFA	Trygghetsförsäkring vid arbetsskada
TGL	Tjänstegruppplivförsäkring

FÖRSÄKRINGSBOLAG, ORGANISATIONER M M

AFA Försäkring	En gemensam beteckning för de tre försäkringsbolagen: AFA Livförsäkring (Försäkringsgivare för AGB och TGL) AFA Sjukförsäkring (Försäkringsgivare för AGS) AFA Trygghetsförsäkring (Försäkringsgivare för TFA)
Alecta	Försäkringsbolaget Alecta, ömsesidigt
AMF Pension	Försäkringsbolaget AMF Pension
AMS	Arbetsmarknadsstyrelsen
Collectum	Administrationsbolag för kollektivavtalade försäkringar (Svenskt Näringsliv – PTK)
Fora	Utför försäkringstjänster inom ramen för kollektivavtalade försäkringar
FPG	Försäkringsbolaget Pensionsgaranti, ömsesidigt
ILO	International Labour Organisation, FN-organ
LO	Landsorganisationen i Sverige
PPM	Premiepensionsmyndigheten
PRI	Pensionsregistreringsinstitutet
PTK	Förhandlings- och samverkansrådet PTK (f d Privattjänstemannakartellen)
SAF	Svenska Arbetsgivareföreningen och Sveriges Industriförbund lades ned den 29 mars 2001, Näringslivets nya företrädare heter nu Svenskt Näringsliv
TRR Trygghetsrådet	Kollektivavtalsstiftelsen TRR Trygghetsrådet (Svenskt Näringsliv – PTK)
TSL	Kollektivavtalsstiftelsen Trygghetsfonden TSL (Svenskt Näringsliv – LO)

Inledning

Som arbetsgivare har företaget enligt lag vissa sociala skyldigheter. Till dessa hör att företaget skall betala arbetsgivaravgifter. Arbetsgivaravgiften finansierar huvudsakligen de lagstadgade sociala försäkringarna såsom sjukförsäkringen, föräldraförsäkringen och ålderspensionen. Företaget kan också genom kollektivavtal vara skyldig att svara för vissa sociala förmåner för de anställda.

- TJÄNSTEMÄN ●
- ARBETARE ●
- ENLIGT LAG ●
- ALLMÄNT ●

Företag som inte är bundna av kollektivavtal har inte skyldighet enligt lag att teckna kompletterande försäkringar för de anställda.

När ditt företag blir bundet av kollektivavtal stadgar detta vilka skyldigheter företaget har vad gäller försäkringar och pensioner.

Den här skriften vill ge dig information som beskriver konsekvenserna för företaget i detta avseende samt upplysa om hur man praktiskt går till väga för att uppfylla sina skyldigheter.

Vi ger en kortfattad översikt över de kollektivavtalade försäkringarna på den privata arbetsmarknaden och arbetsgivarens kostnader för dessa. På vår hemsida www.svensktnaringsliv.se/forsakring finns det interaktiva hjälpmedlet "Att teckna kollektivavtalade försäkringar". Du hittar hjälpmedlet under "Verktyg för arbetsgivare".

Detaljerad information om de kollektivavtalade och de lagstadgade försäkringarna finner du i vår skrift "Försäkringar på arbetsmarknaden enligt lag och kollektivavtal" som kan beställas kostnadsfritt från vår hemsida www.svensktnaringsliv.se/forsakring.

Våra föräkringskonsulter hjälper dig också gärna, adresser näst sista sidan. Hjälpen är kostnadsfri även vid företagsbesök.

Försäkringar enligt kollektivavtal

Försäkringsskyddet kan ses som en pyramid med ett grundskydd i botten i form av det lagstadgade skyddet som gäller alla. Ovanpå det kommer kompletterande försäkringar i form av kollektivavtalade och eventuella privata försäkringar. Arbetsgivare som blir medlem i Svenskt Näringsliv genom medlemskap i ett arbetsgivarförbund är som regel enligt gällande kollektivavtal skyldiga att teckna försäkringar, enligt nedan, för sina anställda. Ett företag som inte är medlem i något arbetsgivarförbund kan också bli bundet av kollektivavtal genom att teckna avtal direkt med ett fackförbund, s k hängavtal eller genom att överta verksamhet från ett kollektivavtalsbundet företag.

ARBETSGIVAREN ANMÄLER

Det är arbetsgivaren själv som skall göra försäkringsanmälan direkt hos berörda bolag. Försäkringsavtal sluts i och med att arbetsgivaren får försäkringsbekräftelse från försäkringsbolaget. Försäkringsavtalet gäller från samma datum som kollektivavtalet.

VILKA GÄLLER

KOLLEKTIVAVTALET FÖR?

Kollektivavtalet gäller för dem som utför arbete som kollektivavtalet omfattar. Kollektivavtalen ser olika ut för arbetare respektive tjänstemän. Observera att alla anställda omfattas av försäkringarna. Undantaget är VD i aktiebolag och företagare som enbart omfattas av arbetsskadeförsäkringen, TFA.

SOM FÖRETAGARE RÄKNAS

I ENSKILD FIRMA – ägaren

I HANDELSBOLAG – samtliga ägare

I KOMMANDITBOLAG – komplementären

I AKTIEBOLAG – aktieägare med minst en tredjedel av aktierna själv eller sammanräknat med barn, make och förälder. För delägare med mindre andel finns möjlighet att efter ansökan beviljas undantag från att anslutas till de kollektivavtalade försäkringslösningarna. Make till företagare räknas alltid som företagare oavsett bolagsform. Undantag kan även medges i vissa andra fall.

Företagare kan ansluta sig till ITP-planen genom avtal med Collectum eller till "Företagares egen försäkring" genom avtal med Fora. VD kan anslutas till ITP-planen. Enbart företag med kollektivavtalad skyldighet att teckna ITP nyanslutes.

ARBETARE

Företag som har anställda arbetare måste teckna försäkringsavtal om

- Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA (omfattar både arbetare och tjänstemän)
- Avtalsgruppsjukförsäkring, AGS
- Tjänstegrupplivförsäkring, TGL
- Omställningsförsäkring
- Avtalspension SAF-LO. Arbetsgivaren kan träffa överenskommelse med lokal facklig organisation eller med den anställde om annan pensionslösning än Avtalspension SAF-LO inklusive premiebefrielseförsäkringen. Arbetsgivaren kan även erbjuda förvaltning av pensionspremien i egen regi. Pensionsnämnden hos Fora ska godkänna annan pensionslösning respektive förvaltning i egen regi.

Försäkringarna tecknas genom avtal med Fora, varifrån också blanketter rekvireras.

Företag som har anställda tjänstemän måste teckna följande försäkringar

TJÄNSTEMÄN

- Trygghetsförsäkring vid arbetsskada, TFA som tecknas genom avtal med Fora och omfattar både tjänstemän och arbetare
- Industrins- och handelns tilläggspension, ITP, som tecknas genom avtal med Collectum. ITP 2 försäkras genom detta avtal i Alecta. Arbetsgivaren kan, om vissa förutsättningar är uppfyllda, erbjuda förvaltning av tjänstemannens pensionspremie i egen regi för ITP 1 samt själv svara för ålderspensionen för ITP 2. *OBS! Viktig information angående tecknande av den nya ITP-planen (ITP 1) finns i sista stycket på denna sida.*
- Tjänstegruppplivförsäkring, TGL som tecknas hos något av försäkringsbolagen; Alecta, Bliwa, Folksam, Länsförsäkringar, SEB Trygg Liv eller Skandia.
- Läkekostnadsförsäkring gäller de företag som har tjänstemän i utlandstjänst.

När företaget blir medlem i ett av arbetsgivarförbunden i Svenskt Näringsliv sker automatisk anslutning till kollektivavtalsstiftelsen TRR Trygghetsrådet.

I företag som har annan tjänstepension ordnad när kollektivavtalet träder i kraft kan tjänstemän som då är anställda överenskomma med arbetsgivaren om att avstå från ITP. Sådant avstående måste anmälas på speciell blankett till Collectum och är oåterkalleligt.

AVSTÅENDE

Fördelen med de kollektivavtalade försäkringarna är att de innebär en relativt enkel administration för företaget. I kollektivavtalade försäkringar är alla fullt arbetsföra försäkringsbara, till normalpremie, ingen hälsoprövning görs av varje person.

FÖRDELAR UR
ARBETSGIVARENS
SYNVINKEL

Använd gärna vårt interaktiva hjälpmedel "Att teckna kollektivavtalade försäkringar" på www.svensktnaringsliv.se/forsakring. Du hittar hjälpmedlet under "Verktyg för arbetsgivare".

INTERAKTIVT HJÄLPMEDEL

ITP-PLANENS AVDELNINGAR

ITP-planen har två avdelningar, ITP 1 samt ITP 2. För arbetsgivare som före den 26 april 2006 har avtal om ITP gäller att tjänstemän födda 1979 och senare omfattas av ITP 1 och övriga tjänstemän omfattas av ITP 2.

En viktig skillnad mellan ITP-planens avdelningar är att kostnaden avseende ITP 1 är känd medan kostnaden avseende ITP 2 är svår att förutse.

Företag som idag blir bundet av kollektivavtal som innebär skyldighet att teckna ITP kan tillämpa ITP 1 för samtliga tjänstemän. *OBS! Det krävs ett centralt godkännande av berörda förbundsparter för att få tillämpa ITP 1 på alla tjänstemän oavsett ålder. Det är viktigt att detta är klart innan företaget blir bundet av kollektivavtal. Arbetsgivarförbunden inom Svenskt Näringsliv samt Svenskt Näringsliv Försäkringsinformation hjälper till med ansökan samt information.*

Övriga avtalsförsäkringar (TGL, TFA och TRR) tecknas på vanligt sätt.

ITP 1

ITP sjukpension gäller från 18 års ålder. Ålderspension tjänas in från 25 års ålder. Planen är helt premiebestämd. Premien är 4,5% på lönedelar upp till 7,5 inkomstbasbelopp (360 000 kr år 2008) och 30% på lönedelar däröver. På lönedelar som för en månad överstiger 7,5 inkomstbasbelopp/12 (30 000 kr/månad) är avgiften 30%. Utöver den premiebestämda planen tillkommer premie för ITP-sjukpension och premiebefrielseförsäkring, se sidan 20.

**TRYGGANDE I ARBETS-
GIVARENS EGEN REGI**

Arbetsgivaren kan efter godkännande av ITP-nämnden erbjuda förvaltning av tjänstemannens pensionsavgift i egen regi, tryggad genom bokföring av pensionssskuld eller avsättning till pensionsstiftelse. Tryggandet ska vara kreditförsäkrat. Arbetsgivaren träffar administrationsavtal med Collectum.

**PENSIONSMEDFÖRANDE
LÖN**

Pensionsmedförande lön är kontant utbetald bruttolön exklusive kostnadsersättningar. Premie betalas från första lönekronan.

TJÄNSTEMANNENS VAL

Tjänstemannen har möjlighet att välja förvaltare och sparform (traditionell pensionsförsäkring eller fondförsäkring). Dock ska minst hälften av premien placeras i en traditionell pensionsförsäkring. Tjänstemannen kan också välja återbetalningsskydd (om den försäkrade tjänstemannen avlider betalas intjänad pension istället ut till förmånstagare) samt familjeskydd med 1, 2, 3 eller 4 prisbasbelopp per år i 5, 10, 15 eller 20 år. Utbetalning av familjeskyddet görs dock inte längre än till att tjänstemannen skulle ha fyllt 70 år. Premien för familjeskyddet är åldersberoende och reducerar premien till pensionen. Valcentral är Collectum och familjeskyddet försäkras i Alecta. Ickeväljarens premier placeras i traditionell pensionsförsäkring utan återbetalningsskydd och familjeskydd.

UTTAG AV PENSION

Pensionen kan tas ut helt eller delvis, tidigast från 55 års ålder. Tjänstemannen bestämmer utbetalningstid, som kortast 5 år och som längst livsvarig.

**KOMPLETTERANDE
PREMIER**

Arbetsgivaren kan träffa överenskommelse om att betala kompletterande premier. Överenskommelse träffas med lokal facklig organisation eller med enskild tjänsteman.

Utländska företag med tillfällig verksamhet i Sverige

Avtalet mellan Svenskt Näringsliv och LO respektive PTK berör företag med säte inom EU/EES som bedriver tillfällig verksamhet i Sverige och där företaget i kollektivavtal förbundit sig att ansluta sig till försäkringarna. Med tillfällig verksamhet menas att perioden som företaget avser bedriva verksamhet i Sverige inte beräknas överstiga 12 månader.

Försäkringsavtal med Fora respektive Collectum skall tecknas fr o m kollektivavtalstidpunkten.

Utgångspunkten är att alla försäkringar skall tecknas, men efter särskild prövning kan följande gälla

- TGL och TFA tecknas alltid
- Omställningsförsäkring för arbetare och Omställningsavtal för tjänstemän tecknas ej
- AGS-sjukförsäkring för arbetare och ITP-sjukpension för tjänstemän tecknas ej om arbetsgivare kan visa att den anställde omfattas av socialförsäkringssystem i annat EU/EES-land
- om avgifter till kompletterande ålderspension i hemlandet fortfarande erläggs kan arbetare undantas från Avtalspension SAF-LO och tjänstemän undantas från ITP-ålders och familjepension samt ITPK.

Undantag enligt ovan skall sökas hos Fora för arbetare och hos Collectum för tjänstemän.

Företag med säte utanför EU/EES som bedriver tillfällig verksamhet i Sverige och där företaget i kollektivavtal förbundit sig att teckna försäkringarna kan, efter särskild prövning i Försäkringsnämnden respektive ITP-nämnden, också undantas enligt ovan.

Försäkringar enligt lag

FÖRSÄKRING	ARBETSGIVARENS SKYLDIGHET ATT TECKNA FÖRSÄKRING	AVGIFTSBETALNING
ÅLDERSPENSION	Gäller automatiskt. Ingen särskild anmälan från företaget.	<p>I företagets skattedeklaration redovisas underlaget för arbetsgivaravgifter och särskild löneskatt.</p> <p>Arbetsgivaravgifterna ska erläggas för arbetstagare och uppdragstagare som under året uppburit 1 000 kronor eller mer i form av kontantersättning och värdet av skattepliktiga förmåner samt kostnadsersättningar.</p> <p>Se även Skatteverkets broschyrer.</p>
EFTERLEVANDEPENSION	Gäller automatiskt.	
SJUKFÖRSÄKRING	Gäller automatiskt. Ingen särskild anmälan från företaget.	
ARBETSSKADEFÖRSÄKRING	Gäller automatiskt. Ingen särskild anmälan från företaget.	
ARBETSLÖSHETS- FÖRSÄKRING	<p>För att omfattas av inkomstrelaterad ersättning måste den anställde vara medlem i en arbetslöshetskassa. Även oorganiserad kan vara medlem.</p> <p>Ingen särskild anmälan från företaget.</p>	
FÖRÄLDRAFÖRSÄKRING	Gäller automatiskt.	

ARBETSGIVARAVGIFTER 2008 % AV BRUTTOLÖN	FÖRMÅNER FÖR DE ANSTÄLLDA	ARBETSGIVARENS MEDVERKAN VID FÖRSÄKRINGSFALL	ARBETSTAGARENS MEDVERKAN VID FÖRSÄKRINGSFALL
10,21	Ålderspensionen med rörlig pensionsålder kan tidigast tas ut från 61 års ålder. En arbetstagare har rätt att arbeta till 67 år.	Ingen. Underrättelse enligt lagen om anställningsskydd senast en månad innan avgångsåldern inträder.	Ålderspension söks hos Försäkringskassan.
1,70	Efterlevandepension.	Ingen.	Ansökan görs direkt till Försäkringskassan.
7,71	Sjukpenning, aktivitets-/sjukersättning och rehabiliteringspenning.	Arbetsgivaren betalar i regel sjuklön de första 14 dagarna av en sjukperiod. Arbetsgivaren ansvarar för rapportering till Försäkringskassan.	Sjukanmälan görs till arbetsgivaren. Aktivitets-/sjukersättning kan sökas hos Försäkringskassan.
0,68	Arbetskadeföränta och begravningshjälp.	Arbetsgivare är skyldig att omedelbart anmäla skada till Försäkringskassan. Både arbetsgivaren och skyddsombudet skall underteckna skadeanmälan.	Anmälan görs omedelbart till arbetsgivaren. Egen företagare och uppdragstagare anmäler skadan direkt till Försäkringskassan. Ersättning söks hos Försäkringskassan.
2,43 (Arbetsmarknadsavgift)	Dagpenning om vissa villkor uppfylls, bl a arbetsvillkor och medlemsvillkor.	Den senaste arbetsgivaren är enligt lag skyldig att på begäran utfärda arbetsgivarintyg (särskild blankett finns).	Ansökan görs skriftligen hos arbetslöshetskassan.
2,20	Förmåner för föräldrar i samband med barns födsel.	Ingen.	Ansökan görs direkt till Försäkringskassan.

Försäkringar enligt kollektivavtal – arbetare

FÖRSÄKRING	ARBETSGIVARENS SKYLDIGHET ATT TECKNA FÖRSÄKRING	UNDERLAG FÖR DEBITERING	PREMIER 2008 % AV BRUTTO-LÖN	PREMIEBETALNING
AGS-AVTALSGRUPP-SJUKFÖRSÄKRING	Kollektivavtalsbundna arbetsgivare är skyldiga att teckna försäkringsavtal om AGS, Avtalspension SAF-LO, TGL och Omställningsförsäkring som omfattar arbetare och TFA som omfattar både arbetare och tjänstemän. Försäkringsavtal tecknas hos Fora. Avtalet träder i kraft från och med den dag kollektivavtalet blev gällande.	Löneuppgifter lämnas vid årets början till Fora. Uppgifterna kan lämnas på Internet. Uppgiften avser slutlig lönesumma från föregående år och ligger till grund för debitering. När slutliga uppgifter lämnats till Fora görs avräkning mellan preliminär och slutlig premie. Vid utlandstjänstgöring får arbetsgivaren betala tilläggspremie till AGS (2,0%) och Avtalspension SAF-LO (11,91%). För personer födda 1953 och tidigare minskar avgiften.	1,45	Faktura på preliminära premier sänds ut av Fora i början av varje jämn månad under året. Om årspremien blir mindre än 4 100 kr (2008) sker ingen uppdelning. Hela beloppet erläggs vid första faktureringsstillfället. Betalningen ska vara Fora tillhanda inom 30 dagar från faktureringsdatum. Vid avräkning av saldo som avser preliminär premie uttas och utges ränta enligt räntelagens 5 § (referensränta + 2%-enheter). Arbetsgivaren bör begära löneändring om den förväntade årslönesumman avviker väsentligt från den preliminära som Fora räknar fram. På Foras hemsida www.fora.se kan man göra löneändring direkt eller beställa blankett. <i>Om företaget byter namn, och/jeller adress, ombildas, byter ägare eller läggs ned måste detta anmälas till Fora.</i> Premie erläggs på företagets årslönesumma för anställda. Den preliminära premien för 2008 baseras på den årslönesumma som företaget uppgivit till Fora för 2007, uppräknad med 6%. Lönedelar över 7,5 prisbasbelopp medräknas i premieunderlaget för TFA och Avtalspension SAF-LO inklusive premiebefrielseförsäkringen.
AVTALSPENSION SAF-LO – PENSIONSPREMIE – PREMIEBEFRIELSEFÖRSÄKRING			Nettopremien är 2,9% på lönedelar upp till 7,5 ibb (360 000 kr/år) och 5,0% på lönedelar däröver. Premiebefrielseförsäkringen (0,64%) finansieras år 2008 av överskott.	
OMSTÄLLNINGSFÖRSÄKRING – AGB – OMSTÄLLNINGSTÖD			0,00 *	
TGL-TJÄNSTEGRUPLIVFÖRSÄKRING			0,30	
TFA-TRYGGHETS-FÖRSÄKRING VID ARBETSSKADA			0,15	

* Premie för företag som är medlemmar i arbetsgivarförbund utanför Svenskt Näringsliv är 0,02 alternativt 0,05%. Hängavtalsföretag betalar 0,27%.

FÖRMÅNER FÖR DE ANSTÄLLDA	FÖRSÄKRINGSFALL HANDLÄGGS AV	ARBETSGIVARENS MEDVERKAN VID FÖRSÄKRINGSFALL	ARBETSTAGARENS MEDVERKAN VID FÖRSÄKRINGSFALL
Dagersättning under sjukpenningtid resp månadsersättning under tid med aktivitets-/sjukersättning.	AFA Sjukförsäkring* tel 08-696 40 03.	Arbetsgivaren skall intyga anställningsförhållanden m m. Vid utlandstjänstgöring skall anmälan göras till Fora när arbetstagaren förlorar rätten till svensk sjukpenning.	Arbetstagaren anmäler på blankett, "Anmälan avtalsgruppsjukförsäkring (AGS) och premiefrielseförsäkring".
Ålderspension med eller utan återbetalningsskydd. Familjeskydd kan väljas. Premiefrielseförsäkring vid sjukdom och barns födsel.	Det försäkringsbolag den anställde valt. Fora tel 08-787 40 10.	Arbetsgivaren medverkar genom att lämna uppgifter om lön. Vid utlandstjänstgöring skall anmälan göras till Fora när lagstadgad ålderspensionsavgift inte längre betalas.	Arbetstagaren gör pensionsvalet genom Fora. Innan 65-årsdagen får arbetstagaren pensionsmeddelande och väljer då utbetalningssätt. Arbetstagaren kan också själv ta kontakt med sitt försäkringsbolag.
Ersättning till arbetstagare som sägs upp på grund av arbetsbrist. Åtgärdsprogram för att arbetstagare snarast ska få nytt jobb.	AFA Livförsäkring* tel 08-696 35 35. Kollektivavtalsstiftelsen Trygghetsfonden TSL tel 08-412 22 00.	Arbetsgivaren skall intyga anställningsförhållanden m m samt underteckna anmälan tillsammans med arbetstagaren. Arbetsgivaren och den fackliga organisationen söker gemensamt bidrag hos TSL. Arbetsgivaren upphandlar tjänsten.	Arbetstagaren anmäler. Arbetstagaren skriver på ansökningsblanketten gällande omställningsstödet.
Engångsbelopp i form av sk grundbelopp, barnbelopp och begravningshjälp till efterlevande vid den försäkrades död. I vissa fall även vid makes/registrerad partners/sammanboendes död.	AFA Livförsäkring* tel 08-696 35 35.	Arbetsgivaren skall lämna anställningsintyg i samband med anmälan.	Anmälan görs av den avlidnes anhöriga.
Ersättning lämnas enligt skadeståndsrättsliga regler - vid arbetsskada, d v s olycksfall i arbetet, vissa färdolycksfall och arbetssjukdom. Detta innebär ersättning för kostnader, sveda och värk samt - vid invaliditet - för lyte och men och olägenheter i övrigt. Dessutom kan viss inkomstersättning utges.	AFA Trygghetsförsäkringsaktiebolag tel 08-696 40 02 (skadeutbetalning, skadereglering).	Arbetsgivaren skall intyga anställningsförhållanden m m samt underteckna anmälan. Företaget intygar enbart anställningsförhållandena och gör ej bedömningen om det föreligger arbetsskada.	Anmälan görs på särskild blankett, "Skadeanmälan TFA". Till anmälan bifogas läkarintyg samt ev kvitton på kostnader. Den undertecknas av arbetsgivaren och arbetstagaren.

* Dessa försäkringsgivare kallas tillsammans för AFA och har Fora som gemensam enhet.

Försäkringar enligt kollektivavtal – tjänstemän

FÖRSÄKRING	ARBETSGIVARENS SKYLDIGHET ATT TECKNA FÖRSÄKRING	UNDERLAG FÖR DEBITERING	PREMIER 2008 % AV BRUTTO-LÖN	PREMIEBETALNING
ITP-INDUSTRINS OCH HANDELNS TILLÄGGSPENSION – AVDELNING 1 OCH 2	Kollektivavtalsbundna arbetsgivare är skyldiga att teckna försäkringsavtal hos Collectum. Företag kan som ett alternativ till försäkring göra utfästelser om ålderspensionsförmåner i egen regi. Speciella regelverk finns kring trygghande m m. Arbetsgivaren måste också löpande anmäla inträde i försäkringen, löneändringar samt avgång ur tjänst av annan anledning än uppnådd pensionsålder. Anmälningar görs via internet eller på blankett.	Arbetsgivaren anmäler löner till Collectum. För ITP 1 ska anmälan göras så fort den kontanta utbetalda bruttolönen ändrats från föregående månad. För ITP 2 avser rapportering innevarande års aktuella årslön. Uppgifterna lämnas via internet eller på blankett.	För ITP 1 är arbetsgivarens kostnad känd. Nettopremien är 4,65% på lönedelar upp till 7,5 ibb (30 000 kr/månad) och 31,60% på lönedelar däröver. För ITP 2 är kostnaden svår att förutse eftersom premien beräknas utifrån tjänstemännens ålder, lön och beräknad tjänstetid. Företag anslutna till FPG/PRI erlägger kreditförsäkringspremier och administrationsavgift till FPG resp PRI.	Faktura sänds ut av Collectum varje månad. Premiebefrielse för ITP 1 gäller vid sjukdom mer än 14 dagar, vid föräldrapenning i 13 månader samt vid tillfällig föräldrapenning - vård av eget barn. För ITP 2 gäller premiebefrielse normalt från första sjukdagen. Premie erläggs fram till och med månaden före pensionsmånaden. Collectum hanterar tjänstemännens egna val och sköter fakturering på berörda försäkringsbolags vägnar.
TGL-TJÄNSTGRUPPLIVFÖRSÄKRING	Arbetsgivaren tecknar själv försäkringsavtal hos något av bolagen, Alecta, Bliwa, Folksam, Länsförsäkringar, SEB Trygg Liv och Skandia för samtliga tjänstemän som fyllt 18 år.	Arbetsgivaren anmäler till det försäkringsbolag där TGL tecknats. Respektive försäkringsbolag tillämpar olika rutiner för premiebetalning.	Ca 0,2 (600 kr per år, eller 50 kr per månad och tjänsteman). Fri premiesättning tillämpas.	Faktura sänds ut av respektive TGL-bolag. Vid militär grundutbildning och studier betalas inte premier. Premie betalas som längst till månaden före 70 år.
TFA-TRYGGHETS-FÖRSÄKRING VID ARBETSSKADA	Arbetsgivaren måste själv teckna försäkringsavtal hos Fora tel 08-787 40 10.	Samma som för AFA-försäkringarna.	0,01	Faktura sänds ut av Fora i början av varje jämn månad. Betalningen ska vara Fora tillhanda inom 30 dagar från faktureringsdatum.
LFU-LÄKEKOSTNADS-FÖRSÄKRING VID UTLANDSTJÄNSTGÖRING	Arbetsgivaren måste själv teckna försäkringsavtal hos något av de försäkringsbolag som tillhandahåller LFU resp garanti-försäkring.	Enligt resp försäkringsbolags regler.	Enligt resp försäkringsbolags regler.	Enligt resp försäkringsbolags regler.
KOLLEKTIVAVTALS-STIFTELSEN TRR TRYGGHETS RÅDET (AGE-AVGÅNGSER-SÄTTNING M M)	När medlemskap i Svenskt Näringsliv har beviljats ansluts företaget automatiskt till TRR. Övriga företag ansöker om anslutning.	Samma som för AFA-försäkringarna.	0,30*	Faktura sänds ut av Fora i början av varje jämn månad. Betalningen ska vara Fora tillhanda inom 30 dagar från faktureringsdatum.

* Hängavtalsföretag betalar 0,7%.

FÖRMÅNER FÖR DE ANSTÄLLDA	FÖRSÄKRINGSFALL HANDLÄGGS AV	ARBETSGIVARENS MEDVERKAN VID FÖRSÄKRINGSFALL	ARBETSTAGARENS MEDVERKAN VID FÖRSÄKRINGSFALL
ITP-planen omfattar <ul style="list-style-type: none"> • ålderspension avdelning 1 • ålderspension avdelning 2 • sjukpension avdelning 1 och 2 • familjepension avdelning 2 • ITPK-egenpension avdelning 2 • familjeskydd avdelning 1 och 2 	Valt försäkringsbolag. Alecta samt valt försäkringsbolag. Alecta Alecta Valt försäkringsbolag. Collectum samt valt försäkringsbolag.	Arbetsgivaren skall normalt fr o m 91:a sjukdagen anmäla långvarig arbetsoförmåga på grund av sjukdom eller olycksfall samt dödsfall till Collectum. Särskilda blanketter finns. I samband med utlandstjänstgöring ska arbetsgivaren anmäla till Collectum när tjänsteman förlorar rätten till svensk sjukpenning eller när lagstadgad ålderspensionsavgift inte längre betalas.	Arbetstagaren gör ITP-val gällande avdelning 1 samt ITPK-val m m gällande avdelning 2. För att få sjukpension måste arbetstagaren visa läkarintyg. Arbetstagare som önskar avgå med pension före 65 års ålder måste själv göra anmälan.
Engångsbelopp i form av s k grundbelopp och barnbelopp till efterlevande vid den försäkrades död, i vissa fall även vid makes/registrerad partners/sammansboendes död.	Resp försäkringsbolag.	Arbetsgivaren anmäler dödsfall till respektive försäkringsbolag.	Anmälan görs av den avlidnes anhöriga.
Ersättning lämnas enligt skadeståndsrättsliga regler – vid arbetsskada, d v s olycksfall i arbetet, vissa färdolycksfall och arbetssjukdom. Detta innebär ersättning för kostnader, sveda och värk samt – vid invaliditet – för lyte och men och olägenheter i övrigt. Dessutom kan viss inkomstersättning utges.	AFA Trygghetsförsäkringsaktiebolag tel 08-696 40 02 (skadeutbetalning, skadereglering).	Arbetsgivaren skall intyga anställningsförhållanden m m samt underteckna anmälan. Företaget intygar enbart anställningsförhållandena och gör ej bedömningen om det föreligger arbetsskada.	Anmälan görs på särskild blankett, "Skadeanmälan TFA". Till anmälan bifogas läkarintyg samt ev kvitton på kostnader. Den undertecknas av arbetsgivaren och arbetstagaren.
Ersättning för bl a vårdkostnader, hemtransport, tandvård, graviditetskontroll och förlossning.	Resp försäkringsbolag.	Arbetsgivaren gör anmälan till resp försäkringsbolag.	Arbetstagaren skall snarast anlita läkare och snarast anmäla skador, senast inom 6 månader.
Ersättning och andra insatser i samband med uppsägning pga arbetsbrist vid driftsinskränkningar, företagsnedläggelser etc.	TRR tel 08-406 91 00.	Arbetsgivaren skall intyga vissa anställningsförhållanden och orsaken till uppsägningen samt underteckna ansökan till TRR tillsammans med arbetstagaren.	Arbetstagare som är uppsagd p g a arbetsbrist skall tillsammans med arbetsgivaren underteckna ansökan till TRR.

Arbetsgivaravgifter – arbetare, tjänstemän och egna företagare

ARBETSGIVARAVGIFTER FÖR ARBETARE OCH TJÄNSTEMÄN (% AV BRUTTOLÖN)	
Ålderspension	10,21
Sjukförsäkring	7,71
Föräldraförsäkring	2,20
Efterlevandepension	1,70
Arbetskadeförsäkring	0,68
Arbetsmarknadsavgift	2,43
Allmän löneavgift	7,49
TOTALT	32,42

AVGIFTER FÖR EGNA FÖRETAGARE – EJ AKTIEBOLAG (% AV BRUTTOLÖN)	
Ålderspension	10,21
Sjukförsäkring / *) 6,67/ **) 6,00	7,93
Föräldraförsäkring	2,20
Efterlevandepension	1,70
Arbetskadeförsäkring	0,68
Arbetsmarknadsavgift	0,50
Allmän löneavgift	7,49
TOTALT	30,71

För personer som är födda 1938-1942 betalas enbart pensionsavgift 10,21%. För personer som är födda 1937 eller tidigare betalas ingen avgift. För personer födda 1983-1989 uppgår arbetsgivaravgiften till 21,31%.

För egenföretagare som är födda 1983-1989 är egenavgiften 20,45% om inte extra karenstid valts. Bedrivs passiv näringsverksamhet betalas istället för egenavgifter särskild löneskatt 24,26% oavsett ålder.

* Egenföretagare har möjlighet att sänka sin sjukförsäkringsavgift genom val av *) 3 eller **) 30 dagars karenstid. Egenavgiften är då 29,45 resp. 28,78% på lönedelar upp till 7,5, prisbasbelopp. På lönedelar därutöver betalas 30,71%.

NEDSÄTTNING AV ARBETSGIVARAVGIFTERNA

Nedsättningar finns inom vissa regionala områden. Länsstyrelsen kan ge mer information.

STÖD FÖR NYSTARTSJABB OCH SÄRSKILT NYSTARTSJABB

Reglerna för *nystartsjobb* innebär att arbetsgivaren vid nyanställning får en ekonomisk ersättning som är lika stor som arbetsgivaravgifterna utan reduktion. *Nystartsjobb* gäller för personer som har haft arbetslöshetsersättning eller socialbidrag sedan minst ett år samt till arbetslösa invandrare med uppehållstillstånd. Reduktionen gäller lika lång tid som personen varit borta från arbetslivet, dock högst fem år eller, om personen är äldre än 55 år dubbelt så lång tid som personen har varit borta från arbetslivet, dock högst 10 år. För invandrare som fyllt 20 år lämnas stöd under högst 3 år från tidpunkten för beslut om uppehållstillstånd. Ungdomar (20–24 år) som varit arbetslösa i minst sex månader omfattas också av nystartsjobben. För dem ges ersättning under högst ett år. För personer som varit deltidsarbetslösa sedan minst två år och går upp på heltid ges ersättning med 50% av arbetsgivaravgifterna under högst ett år. Reglerna för *särskilt nystartsjobb* (s k *nyfriskjobb*) innebär att ersättning ges med 2 gånger arbetsgivaravgifterna. *Särskilt nystartsjobb* gäller personer som sedan minst ett år fått sjukpenning, rehabiliteringspenning, sjuk- eller aktivitetsersättning på heltid och idag är anmäld till arbetsförmedlingen. Arbetsgivare kan få stödet under samma tider som gäller för nystartsjobb med vissa skillnader. Mer information finns på www.nystartsjobb.se. Arbetsgivaren ansöker om stöd hos Arbetsförmedlingen. Stöd ges genom en kreditering av skattekontot.

ALLMÄN PENSIONSavgift FÖR ANSTÄLLDA

Den anställde erlägger en egenavgift till pensionssystemet om 7%. Avgifterna inkluderas i inkomstskatten och betalas inte på lönedelar över 387 400 kr (8,07 inkomstbasbelopp).

Premier till avtalsförsäkringar – arbetare

PREMIER – ARBETARE (% AV BRUTTOLÖN)		
	Lön ≤ 360 000 kr/år	Lön > 360 000 kr/år
Omställningsförsäkring	*0,00	0,00
AGS	**1,45	0,00
TFA	0,15	0,15
TGL	**0,30	0,00
Avtalspension SAF-LO		
– pensionspremie	***3,90	***6,00
– premiebefrielseförsäkring	0,64	0,64
TOTAL BRUTTOPREMIE	6,44	6,79
Finansieras av överskott, se nedan.	- 1,64	- 1,64
TOTAL PREMIE SOM FAKTURERAS	4,80	5,15

* Svenskt Näringsliv och LO har kommit överens om att för företag som är medlemmar i Svenskt Näringsliv är premien noll kr år 2008 och år 2009. Premien för företag som är medlemmar i arbetsgivarförbund utanför Svenskt Näringsliv är 0,02 alternativt 0,05%. Hängavtalsföretag betalar 0,27%.

** Premien betalas på lönedelar upp till 7,5 prisbasbelopp (307 500 kr).

*** Tas ut från 25 år. För företag i branscher som inte har tecknat det nya avtalet för Avtalspension SAF-LO, gäller 2007 års premier och regler. Se sidan 30.

ÖVERSKOTT

I samband med avvecklingen av den pensionsplan som gällde för arbetare t o m 1995, STP-planen, kom Svenskt Näringsliv och LO överens om att eventuellt överskott, efter att nödvändigt kapital för att betala den förmånsbestämda STPn avskilts inom AMF Pension, ska återbetalas till arbetsgivarna.

Det överskott som nu finns används för år 2008 till att betala 1,0 procentenhet av premien till Avtalspension SAF-LO samt hela premien till premiebefrielseförsäkringen.

SÄRSKILD LÖNESKATT

Arbetsgivare ska erlägga särskild löneskatt om 24,26% på pensionskostnaderna för sina anställda.

Den särskilda löneskatten ska betalas enligt sedvanliga rutiner för företagets F-skatt. Löneskatten är avdragsgill för arbetsgivaren vid inkomsttaxeringen.

Premier till avtalsförsäkringar – tjänstemän ITP 1

PREMIER – TJÄNSTEMÄN ITP 1 (% AV BRUTTO LÖN)		
	Lön ≤ 30 000 kr/mån	Lön > 30 000 kr/mån
ITP 1		
– ålderspension	*4,50	*30,00
– premiebefrielseförsäkring	*0,06	*2,20
– sjukförsäkring	0,24	1,00
TGL	**ca 0,2	0,00
TFA (AFA-försäkring)	0,01	0,01
TRR	***0,30	***0,30
TOTAL BRUTTOPREMIE	5,31	33,51
Premierabatt, se nedan.	- 0,15	- 1,60
TOTAL PREMIE SOM FAKTURERAS	5,16	31,91

* Tas ut från 25 år.

** Ca 50 kr/månad och anställd (600 kr/år) vilket motsvarar ca 0,2% på tjänstemännens lönesumma upp till 7,5 prisbasbelopp (25 625 kr/mån).

*** Hängavtalsföretag betalar 0,7%.

PREMIERABATT

Alectas styrelse har för år 2008 beslutat om premierabatt med 50% gällande premiebefrielse- och sjukförsäkringspremien.

ITP 1

För företag som före den 26 april 2006 har avtal om ITP gäller att tjänstemän födda 1979 och senare omfattas av ITP 1. Företag som idag blir bundet av kollektivavtal kan efter centralt godkännande av berörda förbundsparter tillämpa den nya planen för samtliga tjänstemän oavsett ålder. Utbetald lön rapporteras av arbetsgivaren varje månad och ligger till grund för premien enligt ovan. Mellan 18 och 25 års ålder gäller enbart ITP-sjukpension.

SÄRSKILD LÖNESKATT

Arbetsgivare ska erlagga särskild löneskatt om 24,26% på pensionskostnaderna för sina anställda.

Den särskilda löneskatten ska betalas enligt sedvanliga rutiner för företagets F-skatt. Löneskatten är avdragsgill för arbetsgivaren vid inkomsttaxeringen.

Premier till avtalsförsäkringar – tjänstemän ITP 2

PREMIER – TJÄNSTEMÄN ITP 2 (% AV BRUTTOLÖN)	
ITP 2 (älderspension, sjukförsäkring m m)	* ca 11,0
TGL	**ca 0,2
TFA (AFA-försäkring)	0,01
TRR	***0,3
TOTAL BRUTTOPREMIE	CA 11,5
Premierabatt, se nedan.	CA - 3,4
TOTAL PREMIE SOM FAKTURERAS	CA 8,1

* Prognos för år 2008, stora avvikelser förekommer. Kostnaden ligger normalt mellan 5 och 20%. I beräkningen har ingen hänsyn tagits till löneutveckling under år 2008.

** Ca 50 kr per månad och anställd (600 kr/år) vilket motsvarar ca 0,2% på tjänstemännens lönesumma på lönedelar upp till 7,5 prisbasbelopp (307 500 kr).

*** Hängavtalsföretag betalar 0,7%.

PREMIERABATT

Alectas styrelse har för år 2008 beslutat om premierabatt med 40% gällande premierna för ålders- och familjepension samt utjämningspremie. Rabatten gäller för premiebetalande företag som hade ITP-avtal tecknat 2007-12-14. Alectas styrelse har också beslutat om premierabatt med 50% för riskförsäkringen (ITP-sjukpension m m). Denna rabatt gäller samtliga företag.

ITP 2

För företag som före den 26 april 2006 har avtal om ITP gäller att tjänstemän födda 1978 och tidigare omfattas av ITP 2. Företag som idag blir bundet av kollektivavtal kan efter centralt godkännande av berörda förbundsparter tillämpa ITP 1 för samtliga tjänstemän oavsett ålder.

SÄRSKILD LÖNESKATT

Arbetsgivare ska erlägga särskild löneskatt om 24,26% på pensionskostnaderna för sina anställda.

Den särskilda löneskatten ska betalas enligt sedvanliga rutiner för företagets F-skatt. Löneskatten är avdragsgill för arbetsgivaren vid inkomsttaxeringen.

Telefon- och adresslista – arbetare

ARBETARE		
Allmän information om AFA-försäkringarna, försäkringsavtal, fakturor, ändring av försäkring, blanketter, villkor m m	Fora 101 56 Stockholm www.fora.se	08-787 40 10
AGB	AFA Försäkring 106 27 Stockholm www.afaforsakring.se	08-696 35 35
AGS Premiebefrielseärenden	AFA Försäkring 106 27 Stockholm www.afaforsakring.se	08-696 40 03
Avtalspension SAF-LO	Fora 101 56 Stockholm www.fora.se	08-787 40 10
Omställningsstöd	Trygghetsfonden TSL Box 19081 104 32 Stockholm www.tsl.se	08-412 22 00
Pensionsval, Avtalspension SAF-LO	Fora 101 56 Stockholm www.fora.se	020-24 00 40
Frågor rörande sjukfrånvaron	Försäkringskassan Kundcenter för arbetsgivare Forskningsvägen 1 661 29 Säffle www.forsakringskassan.se	0771-17 90 00
TFA	AFA Försäkring 106 27 Stockholm www.afaforsakring.se	08-696 40 02
TGL	AFA Försäkring 106 27 Stockholm www.afaforsakring.se	08-696 35 35
Utlandstjänst	Fora 101 56 Stockholm www.fora.se	08-787 40 10

Telefon- och adresslista

– tjänstemän

TJÄNSTEMÄN		
Arkitekternas ITP	Arkitekternas Pensionskassa Nybrogatan 7 114 34 Stockholm www.arkpen.se	08-545 048 00
ITP 2 - ärenden <ul style="list-style-type: none"> • premieberäkningar • individuella förmåner • avgångspension • fortsättningsförsäkring • utbetalning Arbetsgivare Anställda	Alecta 103 73 Stockholm www.alecta.se	08-441 60 00 08-441 62 00 020-78 22 80
ITP-ärenden <ul style="list-style-type: none"> • ITP 1 • allmänt om ITP 2 • fakturan • ITPK-valet • förmånstagarregister Arbetsgivare Anställda	Collectum 103 76 Stockholm www.collectum.se	08-508 981 00 08-508 981 00 020-40 85 00
PRI	PRI 103 73 Stockholm www.pri.se	08-441 67 00
Kreditförsäkring (FPG)	FPG Box 7504 103 92 Stockholm www.fpg.se	08-679 06 00
Frågor rörande sjukfrånvaron	Försäkringskassan Kundcenter för arbetsgivare Forskningvägen 1 661 29 Säffle www.forsakringskassan.se	0771-17 90 00
TGL	Alecta Bliwa Folksam Länsförsäkringar SEB/SEB Trygg Liv Skandia	020-78 22 80 08-696 22 80 08-772 60 00 08-588 431 50 0771-43 10 00 031-81 69 80
TFA	AFA Försäkring 106 27 Stockholm www.afaforsakring.se	08-696 40 02
TRR	TRR Box 16291 103 25 Stockholm www.trr.se	08-406 91 00 020-56 08 01
Utlandsförsäkring, ITP	Collectum 103 76 Stockholm www.collectum.se	08-508 981 00

Svenskt Näringsliv Försäkringsinformation – våra försäkringskonsulter

FALUN	Monika Engblom monika.engblom@svensktnaringsliv.se	023-580 35
GÖTEBORG	Martin Rydhem martin.rydhem@svensktnaringsliv.se Anders Levin anders.levin@svensktnaringsliv.se	031-62 94 89 031-62 94 52
JÖNKÖPING	Hans-Olof Siwe hans-olof.siwe@svensktnaringsliv.se	036-30 32 30
LINKÖPING	Annika Mörn annika.morn@svensktnaringsliv.se	013-25 30 31
MALMÖ	Hans Hansson hans.hansson@svensktnaringsliv.se Åsa Blomberg asa.blomberg@svensktnaringsliv.se	040-35 25 16 040-35 26 27
SKELLEFTEÅ	Bengt Johansson bengt.johansson@svensktnaringsliv.se	0910-78 29 10
STOCKHOLM	Carl-Erik Tärnström carl-erik.tarnstrom@svensktnaringsliv.se Olov Hansson olov.hansson@svensktnaringsliv.se Dorota T. Östlund dorota.t.ostlund@svensktnaringsliv.se	08-762 70 04 08-762 60 28 08-762 70 98
SUNDSVALL	Jan Nordqvist jan.nordqvist@svensktnaringsliv.se	060-16 73 12
VÄXJÖ	Tommy Bakkman tommy.bakkman@svensktnaringsliv.se	0470-74 84 39
ÖREBRO	Susanna Östberg susanna.ostberg@svensktnaringsliv.se	019-19 57 43

Svenskt Näringsliv Försäkringsinformation erbjuder företag som tecknat eller avser teckna avtalsförsäkringar kostnadsfri konsultation, information och utbildning avseende dessa försäkringar. Avtalsförsäkringarna har sin grund i kollektivavtal mellan Svenskt Näringsliv och LO respektive Svenskt Näringsliv och PTK. Information och utbildning ges i form av regionala konferenser, kurser och företagsanpassad information. Även konsultation avseende egna företagens personliga försäkringsskydd lämnas.